

دستور العمل پرداخت کارانه پلکانی مشاوره فرزندآوری منجر به تولد توسط کارکنان شبکه بهداشت به ویژه بهورزان و مراقبین سلامت

مقدمه:

کارکنان بهداشتی در هر جامعه‌ای به‌عنوان بخش مهمی از نیروی انسانی حوزه سلامت شناخته می‌شوند. در این میان، فعالیت بهورزان در مناطق روستایی و مراقبین سلامت در مناطق شهری و روستایی بیش از سایرین به دلیل ارتباط مستقیم با عموم مردم حائز اهمیت می‌باشد. به‌کارگیری بهورزان و مراقبین سلامت، نمونه بسیار مناسبی از روش‌های کم‌هزینه و پرتیر در نظام سلامت است. آنان با فراگیری آموزه‌های بهداشتی به مردم خدمت می‌کنند و در موضوع‌هایی چون کاهش مرگ‌ومیر کودکان و مادران باردار، تکمیل پوشش واکسیناسیون و ترویج تغذیه با شیر مادر در کشور عملکرد بسیار درخشان و قابل توجهی داشته‌اند. با توجه بحران سالخوردگی جمعیت و کاهش شدید نرخ باروری کلی در سال‌های اخیر، مجلس شورای اسلامی در اقدامی بموقع قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت را باهدف افزایش رشد جمعیت و نرخ باروری کلی، تأکید بر اثرات مثبت بارداری و زایمان طبیعی، فواید فرزندآوری، کاهش فاصله ازدواج تا تولد فرزند اول و همچنین کاهش فاصله بین تولد فرزندان به تصویب رساند که در آن توجه ویژه به نقش مهم و منحصربه‌فرد کارکنان نظام بهداشتی با تأکید بر بهورز و مراقب سلامت شده است. هدف از اجرای فوق‌العاده کارانه پلکانی (طرح رویش)، افزایش نرخ باروری کلی در کشور از میانگین میزان ۱,۶۵ به ۲,۵ در تمامی مناطق تحت پوشش دانشگاه‌های علوم پزشکی، در طول اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت می‌باشد. طی این طرح بناست هر مراقب سلامت، ماما مراقب یا بهورز، به‌ازای هر تعداد تولد نوزاد جدید بیشتر از تعداد موالید در سال قبل در جمعیت زنان متأهل تحت پوشش خود، فوق‌العاده ای به‌صورت پلکانی، متناسب با میزان افزایش موالید زنده، دریافت نماید. همچنین برای ایجاد همراهی، در سطوح مختلف در هر دانشگاه علوم پزشکی بخشی از فوق‌العاده کارانه پلکانی مربوط به افزایش موالید، علاوه بر بهورز و مراقب سلامت، برای سطوح مختلف نظام شبکه که مرتبط هستند در نظر گرفته شده است؛ لذا دستورالعمل مذکور به‌منظور تشویق مشاوره فرزندآوری در جمعیت تحت پوشش، جهت اجرای ماده ۴۶ بند پ از قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱: تعاریف

۱-۱- ارائه‌دهندگان خدمت غیرمستقیم: عبارتند از معاون بهداشت دانشگاه/دانشکده، معاون فنی معاون بهداشت، معاون اجرایی معاون بهداشت، مدیر گسترش و کارشناسان مربوطه، مدیر سلامت خانواده، رئیس گروه جوانی جمعیت، کارشناس جوانی جمعیت، کارشناس برنامه مادران، مدیر شبکه شهرستان، رئیس مرکز بهداشت شهرستان، مسئول گسترش و کارشناسان مربوطه، مسئول سلامت خانواده و کارشناسان مربوطه، کارشناس جوانی جمعیت مرکز بهداشت

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

وزیر

بسم تعالی

شماره شماره
تاریخ تاریخ
پیوست پیوست

شهرستان، پزشک مسئول فنی مرکز، مامای پزشک خانواده روستایی و شهری، پزشک خانواده روستایی، پزشک خانواده شهری، کارشناس ناظر که به صورت غیر مستقیم در حال ارائه خدمت می باشند.

۱-۲- ارائه دهندگان خدمت مستقیم: عبارت اند از ماما مراقب/ماما، مراقبین سلامت و بهورزان که به صورت مستقیم به خدمت گیرندگان در حال ارائه خدمت می باشند.

۱-۳- کارانه پلکانی: منظور پرداخت فوق العاده کمک به فرزندآوری به صورت افزایش پلکانی مورد اشاره در بند پ ماده ۴۶ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت می باشد.

۱-۴- قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت: منظور قانون مصوب مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۴۰۰/۷/۲۴ با عنوان قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت می باشد.

۱-۵- شماره حساب بانکی: منظور شماره حساب بانکی ارائه دهندگان خدمت مستقیم و غیر مستقیم می باشد.

۱-۶- سامانه: منظور سامانه های مورد تأیید وزارت بهداشت مانند: سیب، سینا، ناب، پارسا و یا هر سامانه دیگری که به تأیید معاونت بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد، می باشد.

۱-۷- موالید: منظور تعداد موالید زنده به دنیا آمده و دارای کدملی جمهوری اسلامی ایران می باشد.

ماده ۲: هدف

کمک به افزایش فرزندآوری به منظور افزایش نرخ باروری کلی تا سطح جانشینی (۲,۵)

ماده ۳: ارائه دهندگان خدمت مستقیم و غیر مستقیم

۱-۳- مجری اجرای کارانه پلکانی، معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی کشور هستند.

۲-۳- مشاغل تعریف شده در پرداخت فوق العاده کارانه پلکانی تولد فرزند عبارت اند از:

۱-۲-۳- ارائه دهندگان خدمت غیرمستقیم عبارتند از:

۱-۱-۲-۳- معاون بهداشت دانشگاه/دانشکده

۲-۱-۲-۳- معاون فنی معاون بهداشت

۳-۱-۲-۳- معاون اجرایی معاون بهداشت

۴-۱-۲-۳- مدیر گسترش و کارشناسان مربوطه

۵-۱-۲-۳- مدیر سلامت خانواده

۶-۱-۲-۳- رئیس گروه جوانی جمعیت

۷-۱-۲-۳- کارشناس جوانی جمعیت

۸-۱-۲-۳- کارشناس برنامه مادران

- ۹-۱-۲-۳- مدیر شبکه شهرستان
- ۱۰-۱-۲-۳- رئیس مرکز بهداشت شهرستان
- ۱۱-۱-۲-۳- مسئول گسترش و کارشناسان مربوطه
- ۱۲-۱-۲-۳- مسئول سلامت خانواده و کارشناسان مربوطه
- ۱۳-۱-۲-۳- کارشناس جوانی جمعیت مرکز بهداشت شهرستان
- ۱۴-۱-۲-۳- پزشک مسئول فنی مرکز
- ۱۵-۱-۲-۳- مامای پزشک خانواده روستایی و شهری
- ۱۶-۱-۲-۳- پزشک خانواده روستایی
- ۱۷-۱-۲-۳- پزشک خانواده شهری
- ۱۸-۱-۲-۳- کارشناس ناظر

۳-۲-۱- ارائه دهندگان خدمت مستقیم عبارتند از:

- ۱-۲-۳- بهورز
- ۲-۲-۳- مراقب سلامت
- ۳-۲-۳- ماما/مراقب/ماما

ماده ۴: نحوه اجرا

۴-۱- جامعه هدف بهورزان و مراقبین سلامت، کلیه زنان متأهل ایرانی تحت پوشش می باشد.
تبصره ۱: در صورت جابه جایی دائم مادر باردار که کد ملی و آزمایش βhcg توسط ارائه دهنده خدمت مستقیم دیگری ثبت شده باشد، ملاک ارزیابی ۶ ماه مراقبت اولیه از زمان بارداری می باشد. در صورت کمتر از ۶ ماه مراقبت، فوق العاده مربوطه بین ارائه دهنده خدمت مستقیم در مبدأ و مقصد به صورت یکسان تقسیم می شود.
تبصره ۲: معیار منطقه جغرافیایی و جمعیت تحت پوشش بهورزان و مراقبین سلامت، ضوابط معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده (مدیریت شبکه/گسترش) متبوع می باشد.

۴-۲- شناسایی، آموزش، توانمندسازی، تشویق به فرزندآوری، مشاوره حفظ حیات جنین (جلوگیری از سقط عمدی جنین)، مراقبت دوران بارداری که منجر به تولد شود از وظایف مورد انتظار ارائه دهندگان خدمت مستقیم می باشد.
۴-۳- جهت پرداخت فوق العاده کارانه پلکانی تولد فرزند مشخصات ذیل باید در سامانه ای که توسط معاونت بهداشت مشخص و اعلام می گردد، تکمیل شود.

- ۴-۳-۱- موارد ذیل باید توسط ارائه‌دهندگان خدمت مستقیم در سامانه تکمیل گردد:
- ۴-۳-۱-۱- کد ملی و شماره حساب بانکی مراقب سلامت/ماما مراقب/بهورز
- ۴-۳-۱-۲- کد ملی مادر، آزمایش βhcg مثبت و یا سونوگرافی تأییدکننده بارداری
- ۴-۳-۱-۳- کد ملی نوزاد تازه‌متولدشده
- ۴-۳-۲- موارد ذیل باید توسط معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده در سامانه تکمیل گردد:
- ۴-۳-۲-۱- کد ملی و شماره حساب بانکی ارائه‌دهندگان خدمت غیرمستقیم به تفکیک محیط و ستاد بر اساس جدول شماره ۱
- ۴-۴- حداکثر مهلت تعیین ارائه‌دهندگان خدمت مستقیم و غیر مستقیم جهت دریافت فوق العاده کارانه پلکانی تا یک ماه بعد از تولد نوزاد می‌باشد.
- تبصره ۳: تعیین ارائه‌دهندگان خدمت غیرمستقیم مرتبط با هر مادر و نوزاد آن، بر اساس جدول شماره ۱ در شهرستان بر عهده مدیر شبکه/مرکز بهداشت و در ستاد معاونت به عهده معاون بهداشت دانشگاه/دانشکده متبوع می‌باشد.
- تبصره ۴: ثبت اطلاعات اولیه (آزمایش βhcg مثبت و یا سونوگرافی تأییدکننده بارداری، کد ملی مادر، کد ملی ارائه دهنده خدمت مستقیم) بر عهده ارائه‌دهندگان خدمت مستقیم می‌باشد.
- ۴-۵- معیار نهایی جهت پرداخت فوق العاده کارانه پلکانی تولد فرزند، ثبت کد ملی نوزاد زنده تازه‌متولدشده، حداکثر یک ماه پس از تولد می‌باشد.
- تبصره ۵: ثبت و تأیید صحت اطلاعات و کد ملی نوزاد بر اساس ثبت اطلاعات اولیه مبتنی بر استعلام از سازمان ثبت‌احوال بر عهده معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده متبوع می‌باشد.
- ۴-۶- فوق العاده کارانه پلکانی تولد فرزند، همه مراکز، پایگاه‌ها اعم از دولتی، برون سپار، پزشکی خانواده و خانه‌های بهداشت را شامل می‌شود.
- تبصره ۶: ارائه‌دهندگان خدمت مستقیم و غیرمستقیم بر اساس کد ملی تنها یکبار از یک پست سازمانی قادر به دریافت فوق العاده کارانه پلکانی تولد فرزند می‌باشند.
- تبصره ۷: تیپ دانشگاه/دانشکده و مراکز بهداشتی، مدرک تحصیلی شاغلین ستادی و محیطی در توزیع سهم پرداخت فوق العاده کارانه پلکانی تولد فرزند تأثیر ندارد.
- تبصره ۸: پرداخت فوق العاده کارانه پلکانی تولد فرزند، مانع پرداخت سایر فوق العاده های پرداختی از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نخواهد شد.

۴-۷- در مراکزی که بهورز یا مراقب سلامت به صورت عملکردی ارائه خدمت می دهند و تعداد افراد تحت پوشش قابل بررسی نمی باشد مجموع مبلغ دریافتی بین ارائه دهندگان خدمت مستقیم بر اساس کد ملی باید بصورت یکسان توزیع شود.

تبصره ۹: تمامی کارمندان رسمی، رسمی آزمایشی، پیمانی، قرارداد کار معین، قرارداد پزشک خانواده و بیمه روستایی، قرارداد مشاغل کارگری، مشمولین قانون کار، مشمولین قانون خدمت پزشکان و پیراپزشکان، شرکتهی تأمین نیرو یا حجمی و... که در مراکز و واحدهای تابعه مؤسسه مشغول به خدمت هستند، مشمول این دستورالعمل می باشند.

۴-۸- پرداخت فوق العاده کارانه پلکانی به کارکنانی که بنا به دلایل مختلف از جمله: انتقال، مأموریت، استفاده از انواع مرخصی ها، مأموریت آموزشی و... کمتر از یکسال در یک منطقه خدمت نموده اند، صرفاً به شرط افزایش موالید نسبت به سال گذشته امکان پذیر است.

۴-۹- مرجع رسیدگی به هرگونه اعتراض و شکایت ارائه دهندگان خدمت مستقیم و غیرمستقیم، معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده متبوع می باشد.

۴-۱۰- فوق العاده کارانه پلکانی تولد فرزند به صورت سالانه یا نیم سالانه بر اساس نظر مرکز جوانی جمعیت، سلامت خانواده و مدارس معاونت بهداشت از تاریخ ۱۴۰۱/۱/۱ محاسبه و پرداخت می گردد.

تبصره ۱۰: جهت پرداخت این فوق العاده دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی موظف می باشند میزان عملکرد و مشخصات دقیق ارائه دهندگان خدمت مستقیم طبق ماده ۳ به همراه مبلغ دقیق فوق العاده کارانه پلکانی ارائه دهندگان خدمت غیرمستقیم را، طبق زمان بندی اعلام شده به صورت سالانه یا نیم سالانه در اختیار معاونت توسعه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، قرار دهند.

ماده ۵: نحوه محاسبه میزان پرداخت

مقدار پرداختی به هر فرد بر اساس یک فرمول مشخص، تعیین می گردد. اجزای این فرمول شامل یک مبلغ ثابت به عنوان مبلغ پایه و مبلغی بر اساس نرخ باروری کلی (TFR) شهرستان منطقه تحت پوشش بهورز/مراقب سلامت، میزان افزایش تولد در جمعیت زنان متأهل تحت پوشش طی مدت یک سال نسبت به سال گذشته و سطح فعالیت می باشد. هر یک از موارد مورد اشاره با ضریب مشخصی در فرمول قرار می گیرند.

شماره شماره
تاریخ تاریخ
پست پست

فوق العاده کارانه پلکانی تولد فرزند با فرمول زیر و در نرم افزار مربوطه محاسبه می گردد:

$$Pa = \{Q + ((Tr + Gr) \times M)\} \times Fr$$

Pa = مقدار کل پرداختی

Q = مقدار ثابت اول

Tr = مقدار نرخ باروری کل بر اساس ماده ۳-۵

Gr = میزان افزایش مولید نسبت به سال گذشته بر اساس ماده ۴-۵

M = مقدار ثابت دوم

Fr = تعداد مولید افزایش یافته

۵-۱- سطح فعالیت:

میزان پرداخت فوق العاده کارانه پلکانی تولد فرزند به کارکنان بهداشتی واحدهای ستادی (دانشگاه/دانشکده و شهرستانها) و واحدهای محیطی به ترتیب زیر می باشد:

جدول شماره ۱: جدول ضرایب سطح فعالیت
(کل بودجه تخصیص یافته = K)

ردیف	سطح	پست شغلی	ضریب سطحی	ضریب شغلی
۱	سطح ستاد دانشگاه/دانشکده و شهرستان	معاون بهداشت دانشگاه/دانشکده	۰,۲ K	
۲		معاون فنی و اجرایی		
۳		معاون بهداشت		
۴		مدیر گسترش و کارشناسان مربوطه		
۵		مدیر سلامت خانواده		
۶		رئیس گروه جوانی جمعیت		
۷		کارشناس جوانی جمعیت		
۸		کارشناس برنامه مادران		
۹		مدیر شبکه شهرستان		
۱۰		رئیس مرکز بهداشت شهرستان		
۱۱		مسئول گسترش و کارشناسان مربوطه		
۱۲		مسئول سلامت خانواده و کارشناسان مربوطه		
۱۳	سطح محیطی	کارشناس جوانی جمعیت مرکز بهداشت شهرستان		
۱۴		پزشک مسئول فنی مرکز		
۱۵		مامای پزشک خانواده روستایی و شهری		
۱۶		پزشک خانواده روستایی		
۱۷		پزشک خانواده شهری		
۱۸		کارشناس ناظر		
۱۹		ماما مراقب/ماما		
۲۰		مراقب سلامت		
		بهورز		

42

شماره شماره
تاریخ تاریخ
پیوست پیوست

تبصره ۱۱: ۸۰ درصد از اعتبار تخصیص یافته به بهورزان و مراقبین سلامت و ۲۰ درصد به مابقی پست‌های مورد اشاره در جدول شماره ۱ ضرایب سطح فعالیت تعلق می‌گیرد.

تبصره ۱۲: در شهرستان‌هایی که مدیر شبکه و رئیس مرکز بهداشت شهرستان، یک نفر است، فقط یک پرداخت انجام می‌شود.

تبصره ۱۳: در مراکزی که ماما مراقب/ماما و مراقب سلامت یک نفر است، فقط یک پرداخت انجام می‌شود.

تبصره ۱۴: ارائه‌دهندگان خدمت غیرمستقیم بر اساس تعداد ارائه‌دهندگان خدمت مستقیم تحت پوشش، از فوق العاده کارانه پلکانی تولد فرزند، منتفع خواهند شد.

تبصره ۱۵: سقف حداکثر میزان دریافتی برای هر نفر در سطح ستادی طی یک سال ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد.

۵-۲- مقادیر ثابت:

۵-۲-۱- مقدار ثابت اول **Q** در مناطق دارای **Tr** کمتر و مساوی صفر برابر با ۳,۶۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد.

۵-۲-۲- مقدار ثابت دوم **M** در کلیه مناطق برابر با ۸,۴۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد.

تبصره ۱۶: با توجه به تغییرات اقتصادی کشور و افزایش سالانه نرخ تورم، جهت جلوگیری از کاهش ارزش احتمالی فوق العاده کارانه پلکانی هر سال درصدی به مبلغ تعیین شده اضافه می‌گردد.

۵-۳- نرخ باروری کلی (TFR):

ضرایب نرخ باروری کل بادقت شهرستان و بر اساس اسناد ارائه گردیده از سوی سازمان آمار کشور سال

۱۴۰۰ به ترتیب ذیل خواهد بود و بر اساس فرمول زیر می‌باشد:

$$Tr = ۲,۵ - \text{نرخ باروری شهرستان فرد ارائه‌دهنده خدمت مستقیم (بهورز و مراقب سلامت)}$$

جدول شماره ۲: جدول ضرایب Tr

ردیف	Tr	ضریب
۱	$\geq ۰,۸۳$	۱
۲	$0 \leq$ تا $> ۰,۸۳$	۰,۸

تبصره ۱۷: مرجع محاسبه نرخ میزان باروری کلی (TFR) بر اساس نظر مرکز آمار ایران به ترتیب سند اکسل پیوست می‌باشد که به صورت سالانه یا چند سالانه به روزرسانی می‌گردد.

۴-۵- میزان افزایش مولید در جمعیت تحت پوشش:

به منظور محاسبه میزان افزایش تولد (زنده) G_r در جمعیت زنان متأهل، میزان تولد یک سال در مقایسه با مدت مشابه آن در سال گذشته بررسی می‌گردد و میزان رشد در آن به ترتیب زیر محاسبه می‌گردد:

۱-۴-۵- نحوه محاسبه عملکرد سالانه:

تعداد مولید در زنان متأهل تحت پوشش \div تعداد کل جمعیت زنان متأهل $\times 100 = X$

۲-۴-۵- مقایسه عملکرد:

مولید سال جاری - مولید سال گذشته = میزان افزایش تولد در جمعیت تحت پوشش

جدول شماره ۳: جدول ضرایب میزان افزایش تولد زنده در یک سال جمعیت تحت پوشش

ردیف	میزان افزایش تولد زنده	ضریب
۱	تا ۵ درصد	۰,۰۲
۲	۶ تا ۱۰ درصد	۰,۰۴
۳	۱۱ تا ۱۸ درصد	۰,۰۸
۴	۱۹ تا ۲۸ درصد	۰,۱۰
۵	۲۹ تا ۴۰ درصد	۰,۱۴
۶	۴۱ تا ۵۵ درصد	۰,۲۵
۷	۵۶ تا ۷۵ درصد	۰,۵
۸	۷۶ تا ۱۰۰ درصد	۱

تبصره ۱۸: میزان افزایش تولد بر اساس عملکرد ثبت شده در سامانه محاسبه می‌گردد.

۵-۵- تعداد مولید افزایش یافته (Fr):

منظور از تعداد مولید افزایش یافته (Fr) تعداد تولد زنده‌ای می‌باشد که بیش از سال گذشته اتفاق افتاده است.
تبصره ۱۹: در صورتی که در جمعیت تحت پوشش، تعداد مولید زنده در مقایسه با یک سال گذشته افزایش نداشته باشد، مبلغی برای ارائه دهندگان خدمت مستقیم و غیرمستقیم لحاظ نخواهد شد.

این دستورالعمل مشتمل بر یک مقدمه، ۵ ماده، ۱۹ تبصره و ۲ پیوست، تنظیم گردیده و از تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۰۱ لازم‌الاجرا می‌باشد.

دکتر بهرام عین‌اللهی
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

پیوست ۱: مثال

خانم اکرمی، بهروز در صومعه سرا گیلان با نرخ باروری کل ۱,۳ می باشد. جمعیت زنان متأهل تحت پوشش وی ۲۰۰ نفر می باشد. تعداد مولید سال ۱۴۰۰ در منطقه جغرافیایی تحت پوشش ۵۰ نفر بوده است. با تلاش های خانم محترمی در سال ۱۴۰۱، تعداد مولید ۲۵ نفر افزایش داشته و به ۷۵ نفر رسیده است. فوق العاده کارانه پلکانی افزایش تولد فرزند برای وی چه مقدار می باشد؟

محاسبه کل مبلغ فوق العاده:

$$1) \frac{50}{200} * 100 - \frac{75}{200} * 100 = 12.5\%$$

$$2) TFR - 2.5 = 1.3 - 2.5 = -1.2$$

$$3) a = (Q + ((Tr + Gr) * M) * Fr$$

$$\text{ریال } 31,680,000 = 3,600,000 + ((1 + 0.08) * 8,400,000) * 25$$

محاسبه سهم ارائه دهنده خدمت مستقیم:

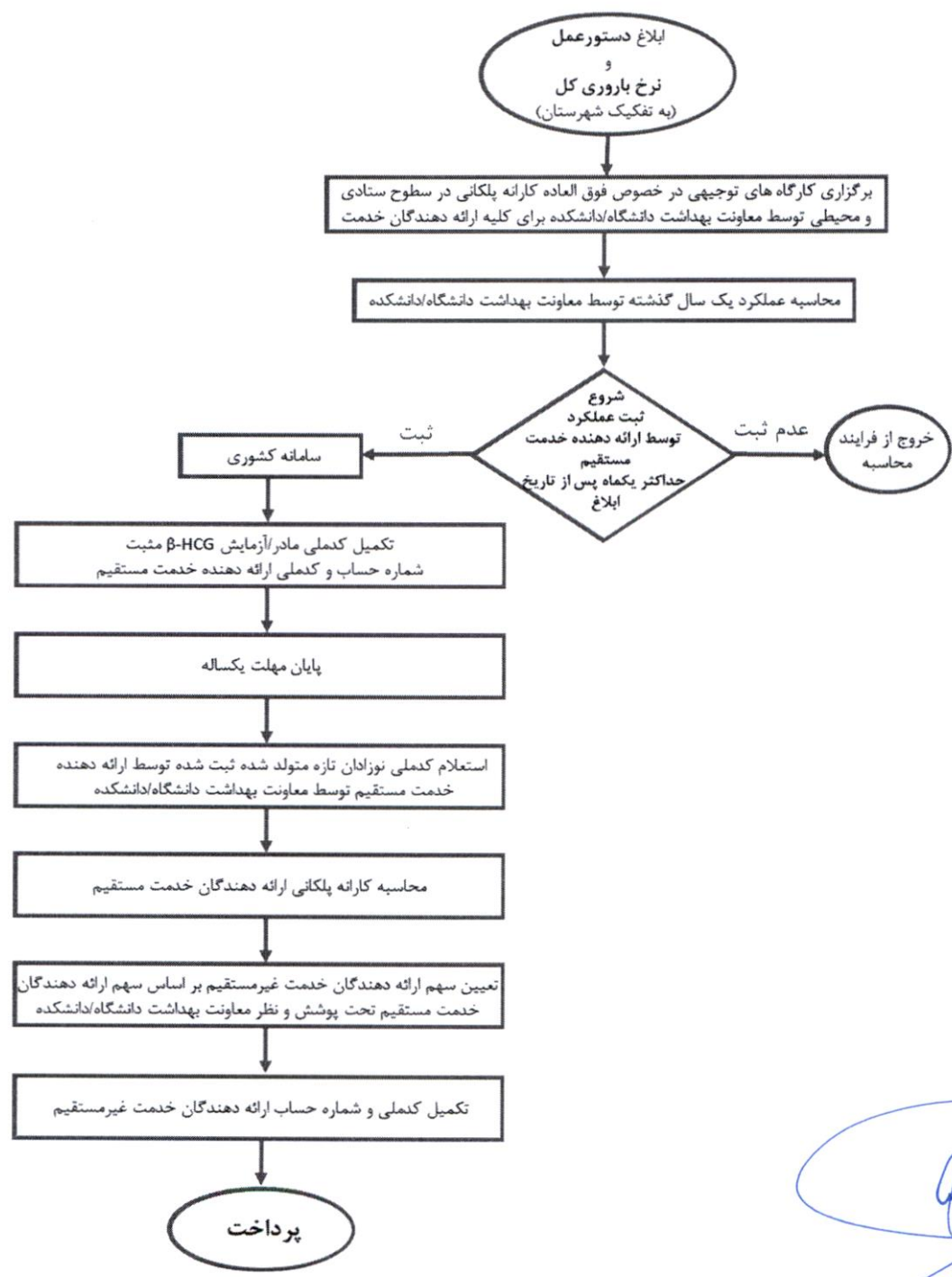
$$\frac{316.800.000 * 80}{100} = 253,440,000 \text{ ریال}$$

محاسبه سهم ارائه دهندگان خدمت غیرمستقیم:

$$\frac{316.800.000 * 20}{100} = 63,360,000 \text{ ریال}$$

مبلغ ۶۳,۳۶۰,۰۰۰ ریال سهم ارائه دهندگان خدمت غیرمستقیم از این اقدام ارائه دهنده خدمت مستقیم می باشد که بر اساس اختیار معاون بهداشت دانشگاه/دانشکده، مدیر شبکه/مرکز بهداشت شهرستان به ارائه دهندگان خدمت غیرمستقیم بر اساس جدول شماره ۱ فعالیت تقسیم می گردد.

پیوست ۲: فرایند پرداخت فوق العاده کارانه پلکانی تولد فرزند

(Handwritten signature)